



Музика — найкраща вакцина, але...

ПРОБЛЕМА

Цьогоріч через пандемію COVID-19 Міжнародний конкурс молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця не відбудеться

Нагадаємо, планувалося, що навесні у Києві відбудеться XII Міжнародний конкурс молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця у Старшій групі. Це творче змагання було заплановано на період з 20 по 30 квітня. Карантин поламав всі плани. Втім, оргкомітет мав надію, що восени відбудеться поліпшення ситуації, як у світі, так і в Україні, що склалася у зв'язку із пандемією COVID-19, і ризикнули перенести Конкурс-2020 із 11 по 21 жовтня.

— В цьому витанні нас підтримали Всесвітня федерація міжнародних музичних конкурсів, Міністерство культури та інформаційної політики України, Київська міська державна адміністрація, — пояснила «Дню» **Ірина ПОЛСТЯНКИНА, Президент Міжнародного благодійного фонду конкурсу Володимира Горовиця та виконавчий директор Міжнародного конкурсу молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця.** — Але статистика МОЗ невтішна — щоденно кількість хворих на коронавірус росте і у зв'язку із високою епідеміологічною небезпекою та враховуючи постанову Кабінету Міністрів України від 20.05.2020 № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами та доповненнями), 18.09.2020 року Оргкомітетом XII Міжнародного конкурсу молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця було прийнято рішення про скасування проведення Конкурсу в Старшій групі. Нам дуже шкода повідомляти цю новину...

Нагадаю, цьогоріч XII Міжнародний конкурс молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця відзначав би своє 25-річчя і для нас це не тільки радість, а й привід підсумувати та проаналізувати здійснене. У 2020 р. до участі у Конкурсі було допущено 31 претендент із 18 країн світу — Азербайджану, Білорусі, Ізраїлю, Іспанії, Італії, Казахстану, Канади, Китаю, Литви, Норвегії, Південної Кореї, Польщі, Португалії, США, України, Франції, Чехії та Японії.

Незважаючи на складності епідеміологічної ситуації, участь у Конкурсі підтвердили члени журі (голова суддівської команди — Олександр

Злотник, композитор, ректор Київської муніципальної академії музики ім. Р. М. Глієра), почесні гості (Густав Алінк, Нідерланди, Наталія Пасічник, Швеція, а також від України — Юрій Зільberman, Кирило Карабиць та Дідьє Шнорк) та конкурсанти із 16 країн світу...

Для проведення Конкурсу були узгоджені питання концертних залів (зокрема Київського будинку вечерних НАН України та Будинку звукозапису Українського радіо), оркестрів, готелів, тощо;

Укладено договори про пряму Інтернет-трансляцію конкурсних виступів та телевезійну версію Фіналу і Урочистої церемонії нагородження та концерту переможців Конкурсу;

Адміністрацією Київської муніципальної академії музики ім. Р. М. Глієра розроблений та затверджений регламент проведення та організаційне забезпечення Конкурсу;

До Міністерства культури та інформаційної політики України й Міністерства закордонних справ України направлені списки членів журі й учасників Конкурсу про надання їм підтримки при перетині кордону в аеропортах Києва;

Підготовлений до друку буклет Конкурсу, ювілейні видання; замовлені медалі, призи, сувеніри для учасників Конкурсу.

У цей непростий час Конкурс отримав повне фінансове забезпечення від Міністерства культури та інформаційної політики та мерії Києва. Ми щиро дякуємо всім партнерам Конкурсу! Ви здали «позитивний тест» на дружбу, підтримку та співпрацю з Конкурсом Горовиця. Особлива вдячність учасникам, членам журі і почесним гостям! Дякуємо всім і кожному за підтримку і довіру. Ви надихали нас рухатися вперед, вірити і не здаватися! І ви, і ми докладали багато зусиль, але ваші здоров'я і безпека для нас найважливіші...

Але сьогодні обставини змушують нас зупинитися, але ми віримо у майбутнє, віримо у молодих піаністів, відданих музиці. Конкурс триватиме, ми зробимо для цього все можливе... Бажаємо міцного здоров'я всім! Впевнені, що музика — найкраща вакцина!

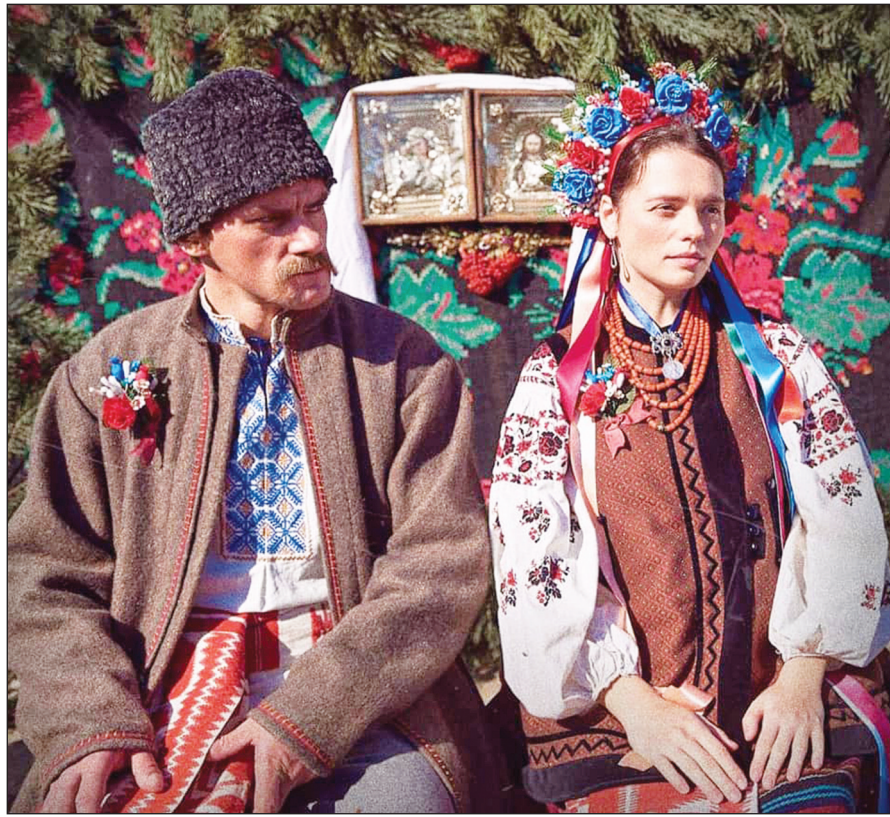
Тетяна ПОЛІЩУК, «День»

І було ж мені непереливки за «І будуть люди»!

Яка ж історія написання роману, за котрим нещодавно було знято серіал, де показане є для багатьох справжнім відкриттям замовчуваних сторінок української минувшини?

Серіал «І будуть люди» за романом Анатолія Дімарова я довго не наважувалася подивитися. Найбільше не хотілося розчаруватися, бо ж і книжку читала-перечитувала, і самого письменника знала, спілкуючись з ним понад 10 років. Тож порушені в романі та фільмі теми не раз із ним обговорювалися під час моїх візитів у Київ, коли старалася не минати затишну квартиру Дімарових на Печерську. «Шкодує, що у такий страшний час жив, коли не можна було правду писати, що був оцим вовком поміж червоним прапорцями. Колись Григорій Тютюнник сказав, що у нас всередині вже цензор сидить, і поки ми його не повісимо, справжніми письменниками не станемо», — про це відчуття загнаного поміж червоні прапорці вовка Анатолій Андрійович говорив не раз. Видно, дуже пекло йому пережити й написане, та знищене потім пильними цензорами.

Як відомо, перший том роману Анатолія Дімарова «І будуть люди» побачив світ у видавництві «Радянський письменник» ще у 1964 році. У 1982 році автор отримав Шевченківську премію за останню, третю частину цього роману, яка має назву «Біль і гнів». Коли дивилася серіал, не раз ловила себе на думці: а як би сприймав його автор, за романом якого і створене це кіно?.. Адже він і народився на хуторі під Миргородом, у родині міцного господаря, який обробляв 100 десятин землі, власне, як у романі, так і у фільмі — чимало саме автобіографічних епізодів самого Дімарова. Мати із родини священика, закінчила до революції єпархіальне училище і готувалася стати сільською учителькою. У 20-х роках батько висватав її та забрав на хутір із Миргорода. У 1929 році Андроніка Гарасюту (таким було справжнє ім'я батька Дімарова) розкуркулили, і щоб врятувати сім'ю від Сибіру, батько відправив дружину з двома малими синами з хутора. Їй удалося поміняти дітям метрики, а прізвище — на своє дівоче — Дімарови. Та й усіх своїх героїв, описаних і показаних тепер у фільмі, письменник списував з натури, з конкретних людей.



Він показував мені товстезну пачку списаних ручкою (!) аркушів, третину роману «І будуть люди», яка не ввійшла у перше видання твору, яку він відновлював вже через 45 років (і то не дали все опублікувати). Згадував: «І було ж мені непереливки за «І будуть люди»! Тодішньому генеральному прокуророві надійшла заява з вимогою судити мене показовим судом за цей роман, а ще мене назвали антисемітом, бо вивів у романі негативного героя, за національністю єврея, хоча був і позитивний герой-єврей, бо я писав про життя, як воно є».

Пригадую, як я вперше збиралася до Дімарова, познайомившись з ним через газету «День». 2002-й рік, у газеті вийшов мій текст «Тільки чорні лелеки провідують їх», про захоронення «лісових хлопців» поблизу села Датиш Ратнівського району, яке люди крадькома доглядали усі роки. Текст прочитала письменниця Марія Матіос, в якій вийшла відома «Нація», але ще не була видана «Солодка Даруся», її теж цікавила ця тема, зателефонувала. Тоді преса ще остерігалася таких тем, але не «День». У розмові я згадала Дімарова, книги якого перечитувала, виявилось, він сусід Марії, так ми і зазнайомилися. Пригадую, як я вишукувала тоді по всіх луцьких бібліотеках книжку «Волинські оповідання» Дімарова, бо це ще було мною не читане, а хотілося, — і не знайшла. Далі прочитую своє перше інтерв'ю з Анатолієм Андрійовичем («На Волині я став українцем», «День», 26 червня 2003 року):

«— На Волині ви почалися як письменник, адже і перша збірка носила назву «Волинські оповідання»...

— Не хочу їх і згадувати! Бо то брехня, причому, знаєте, нас так виховували, що ми брехали і в це вірили. Закінчилася війна, почали організовувати колгоспи... І нашої газеті, «Радянській Волині», завдання: переконувати людей, що колгоспи — це благо (про це і перші книги Дімарова. — Авт.)... Поїхали у Горохівський район, а вже ж були «набиті» собаки, брехати навчилися... А підписувалися у колгосп, знаєте, як? Не в стовпчик, а по колу, щоб не можна бу-



Анатолій Дімаров

ло дізнатися, хто першим підписався: уночі прийдуть бандерівці і першого вб'ють. Уявляєте, який нещасний був волинський селянин, котрого обклали з усіх боків? Я у романі «І будуть люди!» описав усе — голодомор і колективізацію... Видавництво злякалося й послало на рецензію в Інститут історії. І якийсь падлючий доктор написав рецензію: «Де Дімаров почув, що в Україні був голод? Чому Дімаров пішов проти рішень партії і уряду, які правдиво показували наслідки колективізації, життєдайної для України?!» І мені — чирик! — найцікавіше, сторінок триста, про колективізацію та голодомор... Ось Жулинський по радію виступає, що першим про голодомор в Україні у 1982 році написав Барка... А я слухаю і думаю: щоб ти здоровий був! Та я про голод писав у... та ще, певно, при Микиті!

— Там були і ваші особисті враження?

— Я всього й не міг описати, не боявся, просто знав, що не дадуть. Але ж пам'ятаю, як в епіцентрі голодомору, у селі на Полтавщині, над Сулою, де ми жили, до нього було 30 вчителів, а коли він закінчився, 25 вчителів звільнили, бо не було кого вчити. Всі ви-и-мерли! Діти вимерли, і їли дітей...

— А як вас не з'їли?

— Не з'їли, бо надто худий був! (сміється). Зате на все життя найвсмішніший з листя акації, які мамуся смажила навіть без грама олії... У мене вже ноги як колоди стали, весь опухлий ходив, але комусь зверху вистачило розуму, дали вказівку: всім вчителям видати по два пуди борошна. Маму покликали в район і дали ці два пуди. Несла, ховаючись лісами, бо відібрали б... А ще врятував нас мішок лушпайок від картоплі, які мама і ще одна вчителька вкрали на свинофермі — свиней, бач, годували, а людям не давали!...

Як Дімаров, пізнаючи правду життя, змінювався «із сталініста на націоналіста», так і серіал за романом «І будуть люди» має змінити ставлення і розуміння до нашої ж історії. Кіно, як і книга, не лише про голодомор, а й про те, як українські селяни опиралися новій владі, колективізації, про селянські заворушення, повстання, про закриття церков — впевнена, більшість і досі знає про це побіжно. І форма подачі вдала — через долі людей — про історію держави і народу. І дуже б хотілося, аби цей фільм повернув нам і самого Дімарова. В нього багато романів, повістей, оповідань, достойних, аби їх прочитали.

Наталія МАЛІМОН, «День», Луцьк